

Література:

1. Про адміністративні послуги: Закон України від 6 вересня 2012 року № 5203-VI. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text> (дата звернення: 09.01.2023).
2. Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 року № 918-р. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 10.01.2023).
3. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні на 2019-2020 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 року № 37-р. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 11.01.2023).
4. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг: Закон України від 15 липня 2021 року № 1689-IX. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text> (дата звернення: 11.01.2023).
5. Деякі питання організації електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 357. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/357-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.01.2023).
6. Питання Єдиного державного вебпорталу електронних послуг та Реєстру адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 року № 1137. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#n15> (дата звернення: 12.01.2023).

FUTURE-READY UNIVERSITY: КОНЦЕПЦІЯ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

Л. С. ШЕВЧЕНКО, д-р екон. наук, професор, професор кафедри економічної теорії

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків, Україна

Останні дослідження готовності до майбутнього стосуються переважно бізнесу. Так, аналітики «Accenture» спільно з «Oxford Economics» зафіксували появу на ринку компаній нового типу – *Future Ready* [1]. Міжнародна консалтингова компанія «International Data Corporation» виявила компанії *Future Creators* – творців майбутнього [2]. При цьому сутність, критерії, атрибути та перспективи розвитку таких компаній визначаються неоднозначно. Більшість дослідників поєднує технологічний та управлінський підходи.

Готовність до майбутнього стає важливою конкурентною перевагою і сучасних університетів. Головним критерієм *future-ready university* є насамперед *технологічна готовність до майбутнього* [3], в основі якої лежить стратегія перетворення університету на цифровий. Відповідно до «Освіта. Стратегія України 2030» університети мають перейти не тільки до цифрових інструментів у традиційному навчальному процесі, а й до забезпечення конкурентоспроможності освітньої, науково-дослідної та господарської діяльності на національному та світовому рівнях [4].

Чому це потрібно робити? По-перше, «цифрову» грамотність ЄС визнав однією з 8 ключових компетентностей для повноцінного життя та діяльності; по-друге, до цифровізації університети підштовхує швидкий розвиток у світі віртуальних і мережевих університетів, створення міжнародних інноваційних

мереж, наукова кооперація між ЗВО різних країн у сфері досліджень і розробок; по-третє, цифровізація університетів посилює їхні конкурентні переваги на глобальних ринках освітніх послуг. Це особливо актуально зараз, в умовах російсько-української війни і масової освітньої міграції за кордон, коли вітчизняним університетам конкурувати приходиться з університетами Польщі, Чехії, Німеччини та інших країн з освітніми системами нового покоління, у тому числі й здобутками цифрової економіки.

Узагальнення світового досвіду вказує на те, що готовий до майбутнього університет має бути:

«абсолютно відданим цифровій справедливості», тобто готовим забезпечити всім студентам адекватний доступ до можливостей цифрового навчання: допомогу в законному використанні цифрових медіа, підтримку належних відносин у соціальних мережах, навчання правильній оцінці інформації з Інтернету та адекватному реагуванню на прояви кіберзалякування, захист приватних даних [5]. Цифровізація університетів повинна включати: цифровізацію внутрішніх сервісів університету, зокрема процесів управління освітніми та науково-дослідницькими проєктами, оцінювання показників наукової роботи викладачів, аналітичної роботи щодо поточних і перспективних проблем навчання в університеті; створення цифрової бібліотеки та цифрових кампусів (досвід США, європейських країн), системи цифрової комунікації університету зі стейкхолдерами (абітурієнтами, випускниками і роботодавцями) та інші напрями;

орієнтованим на транспрофесіоналізацію освіти. Модель вищої освіти, пов'язана з професіоналізацією, переважає в індустріальному суспільстві. Організація навчального процесу у ЗВО підпорядковується підготовці фахівців із конкретної професії, з певною кваліфікацією відповідно до потреб ринку праці. У постіндустріальному суспільстві на зміну професіоналам приходять транспрофесіонали – фахівці, здатні опанувати нові або суміжні професії. Як свідчать недавні результати досліджень «The Future Laboratory», майбутній фахівець може змінити професію 5-7 разів у житті [6]. До особистих якостей сучасного працівника тому висувують вимоги ініціативності, креативності, відповідальності; здатності приймати рішення в умовах змін, бути суб'єктом змін; готовності вчитися і перенавчатися тощо. Багато дослідників правильно ставлять питання про створення університетів четвертого покоління – *трансуніверситетів*, які дають універсальні знання, підтримують ідею гуманізації та гуманітаризації освіти. Актуальності набувають: персоналізоване навчання, засноване на компетентностях; освіта протягом усього життя; формування навичок адаптації до будь-яких життєвих ситуацій, які дають здобувачам освіти конкурентні переваги на світових ринках праці.

Окрім технологічної готовності університету до майбутнього, важлива також *соціальна готовність і відповідальність* здобувачів освіти, викладачів і керівників університетів за участь у творенні майбутнього за допомогою досліджень, обміну знаннями, інтелектуального волонтерства та партнерства. Основним завданням університетських управлінських команд стає забезпечення постійної готовності організацій до змін.

Література:

1. Fast Track to Future-Ready Performance. Change how work gets done. URL: <https://www.accenture.com/dk-en/insights/operations/future-ready-operations> (дата звернення 24.10.23)
2. Anderson C., Eastwood M., Perry R., Vesset D., Villars R. The Future-Ready Enterprise. URL: https://i.dell.com/sites/csdocuments/Shared-Content_data-Sheets_Documents/en/Dell-Future-Ready-Enterprise-Signature-White-Paper.PDF (дата звернення 24.10.23)
3. The Future-ready University. URL: <https://www.oracle.com/a/ocom/docs/industries/higher-education/he-future-ready-university-ebbok.pdf> (дата звернення 24.10.23)
4. Освіта. Стратегія України 2030. Київ. 2019. URL: <https://www.slideshare.net/UIFuture/2030-148758034?fbclid=IwAR3OwyONfn01N18qksqA1lQZUVIFVHMede9wEfXmdIoT-p994WzjZ8MKnVQ> (дата звернення 24.10.23)
5. Lynch M. What does a future ready university look like? URL: <https://www.thetechedvocate.org/what-does-a-future-ready-university-look-like/> (дата звернення 24.10.23)
6. 5 професій майбутнього, які з'являться найближчим часом. URL: <https://internetua.com/5-profesii-maibutnogo-yaki-z-yavlyatsya-naiblijcsim-csasom> (дата звернення 24.10.23)

ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ У БІЗНЕСІ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ

Г. З. ШЕВЦОВА, д-р екон. наук, доцент, головний науковий співробітник відділу регуляторної політики та розвитку підприємництва

Р. В. ЛИТВИНСЬКИЙ, аспірант відділу регуляторної політики та розвитку підприємництва

Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ, Україна

Цифровізація вже є поширеною реальністю, а проникнення Інтернету та цифрових інновацій у традиційні галузі стало однією з ключових тенденцій трансформації глобального бізнесу. Формується нова економічна структура – цифрова економіка.

Німеччина має міцну позицію індустріального лідера ЄС з потужним та високотехнологічним промисловим комплексом. Саме у Німеччині десятиліття тому було обґрунтовано один з провідних концептів сучасного промислового розвитку, який відображає перспективи та проблеми масового впровадження кіберфізичних систем і радикального цифрового перетворення глобальних ланцюжків створення вартості, – Індустрія 4.0.

За даними Федерального міністерства економіки та енергетики, яке аналізує стан цифровізації в економіці Німеччини [1], 6,7% компаній є Digital pioneers, тобто піонерами цифрових технологій, 32,4% – Digitally advanced (цифрові передові), 34,2% – Digital midfield (цифрові середньої смуги), 18,9% – Digital beginners (цифрові початківці) та 7,7% – Digital stragglers (цифрові відстаючі). Розподіл компаній за рівнями цифровізації відбувається згідно з індексом DIGITAL, який базується на результатах опитувань щодо цифрового бізнесу, ступеня цифровізації внутрішніх процесів компаній та інтенсивності використання цифрових технологій і послуг. Спостерігаються суттєві